

Vlaams parlement hoorzitting commissie welzijn Personeelstekort in de zorg 16 maart 2022

Ellen De Wandeler
Algemeen coördinator NVKVV

netwerk
verpleegkunde

7800 betalende leden – 500 vrijwilligers

Niet gesubsidieerde VZW.

Onze leden = alle verpleegkundige functies

- Zorgkundigen (beperkt)
- Verpleegkundigen HBO5
- Verpleegkundigen bachelor
- Gespecialiseerde verpleegkundigen BBT/BBK
- Verpleegkundig specialisten (master)

Magazine Netwerk Verpleegkunde

8 000

lezers per maand
(enkel voor leden NVKVV)

Digitale nieuwsbrief

10 000

unieke lezers,
2x per maand

Facebook

4 700

volgers

LinkedIn

2 952

volgers

Twitter

546

volgers

Experten werkgroepen van het NVKV

- Diabetesverpleegkundigen
- Thuisverpleegkundigen (zelfstandigen en in dienstverband)
 - Verpleegkundigen gehandicaptenzorg
 - Verpleegkundigen geestelijke gezondheidszorg
- Hoofdverpleegkundigen, middenkader en directies
 - Informaticasysteemverpleegkundigen
 - Kinderverpleegkundigen
 - Verpleegkundigen ouderenzorg
- Verpleegkundigen palliatieve zorg / Pluriculturele zorg – ethiek
 - Pijnverpleegkundigen
- Verpleegkundigen spoed en intensieve zorgen
 - Verpleegkundigen juridisch expert
 - Verpleegkundigen infectiebeheersing
 - Begeleidingsverpleegkundigen
- Verpleegkundigen medische beeldvorming
 - Studenten verpleegkunde

Verpleegkundigen maatschappij en gezondheid.

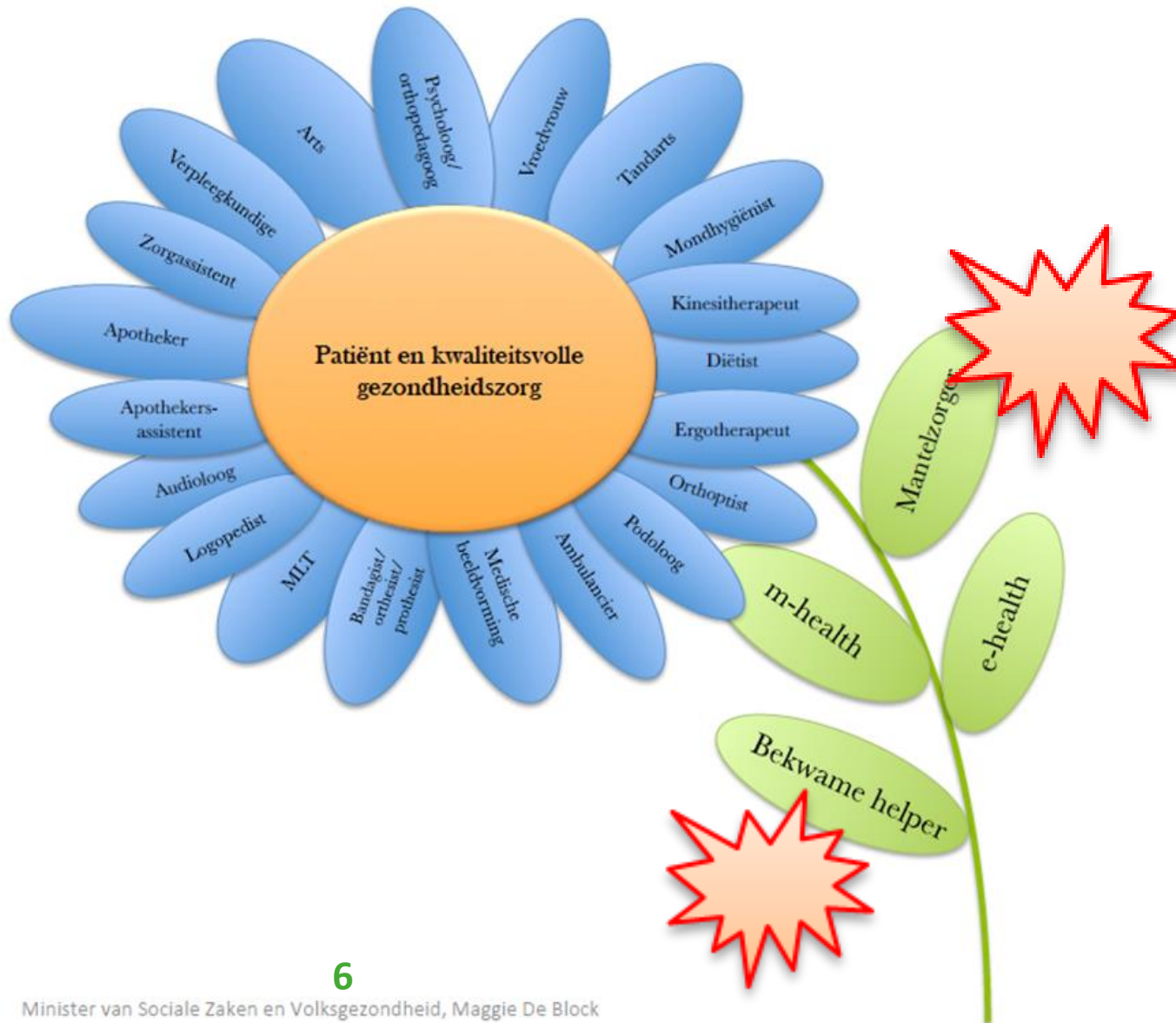
Structuur gezondheidszorgberoepen en aantallen

Model KB 78

Prof. Dr. H. Nys

Geïntegreerde zorg WUG 2015

Tabel 1: Aantal beroepsbeoefenaars van gezondheidsberoepen op 31/12/2017 ; Jaarstatistieken FOD.

	Gedomicilieerd in en buiten België	Gedomicilieerd in België
Artsen die gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen	63.615	53.948
Tandartsen die gemachtigd zijn om hun beroep uit te oefenen	11.440	9.873
(Stomatologen ³)	(401)	(369)
Kinesitherapeuten	40.533	34.713
Verpleegkundigen	204.256	191.460
Vroedvrouwen	12.417	11.401
Zorgkundigen	133.838	127.513
Apothekers	21.413	20.238
Paramedici	62.599	59.917
Farmaceutisch-technisch assistenten	12.270	12.085
Diëtisten	5.605	5.420
Ergotherapeuten	11.212	10.766
Audiciens	1.771	1.695
Audiologen	1.173	1.143
Orthoptisten	156	134
Logopedisten	15.753	14.415
Technologen medische beeldvorming	2.774	2.548
Medisch laboratoriumtechnologen	11.148	11.032
Podologen	737	679
TOTAAL AANTAL BEROEPSBEOEFENAARS VAN GEZONDHEIDSBEROEPEN	550.111	509.063

Tekort verpleegkundigen (VPK) kan relatiever zijn

- OESO landen gemiddelde 8,8 VPK/1000 inwoners
België: 11 VPK/1000 inwoners
- Europees Patient/nurse ratio : 8
België Patient/nurse ratio : 9,4
- OESO landen gemiddeld aantal acute bedden : 3,7/1000 inwoners - België 6de plaats 5/1000 inwoners
OESO landen IC bedden 12/100,000 – België 4de plaats 17,4/100,000 inwoners
- Bezettingsgraad EU: 75,2% - Bezettingsgraad België 6de plaats 81,8%

Historisch gegroeide impact op personeelstekort

- Overconsumptie en therapeutische hardnekkigheid
 - Financiering per prestatie dat niet meer is afgestemd op het competentieniveau van de betrokken verpleegkundige functie
 - Weinig gedifferentieerde personeelsfinanciering = weinig taak- en functiedifferentiatie
- ⇒ *Gecreëerde cultuur: “Het moeten allemaal VPK zijn, want zij kunnen alles”*
- ⇒ KCE 325A (2019) 80% van de verpleegkundigen niet verpleegkundig werk verricht – KCE studie 2019-04 personeelsomkadering woonzorgcentra – Resultaten verwacht mei 2022

Beeldvorming en attractiviteit beroep

- De beste etalage voor rekrutering is het werkveld. Wat je waarneemt als je op bezoek gaat in het woonzorgcentrum ...
- Welke taken zie je VPK opnemen? Welke rol spelen ze in het bewoners- en mantelzorgcontact? Wordt het subsidiariteitsprincipe toegepast?
- Is de studieduur en -zwaarte hiermee in verhouding?
- Wat met de verloning en doorgroeikansen in specialisatie en functies?
- Wat met de mobiliteit naar andere diensten, zorginstellingen en sectoren?

Reeds gezette stappen

- Vlaams parlement is absoluut niet blind voor de realiteit in het werkveld
- Financiële inspanningen zijn geleverd in bijkomende aanwerving personeel als loonsverhogingen
- Inzicht algemeen verworven dat WZC geen 'kleine ziekenhuizen' mogen zijn en dat verpleegkundigen enkel dienen te worden ingezet wanneer er nood is aan hun wettelijke bevoegdheden en expertise. Dit laatste zal het tekort aan VPK relatiever maken.
- Sommige WZC zijn hiermee reeds aan de slag gegaan

Oplossing attractiviteit: 1, Uitzuivering lijst verpleegkundige handelingen – nieuw KB

- Bevraging leden Vlaamse, Franstalige en Duitstalige verpleegkundigen
 - Wat zijn verpleegkundige handelingen anno 2019? TCV en FRV advies protocolakkoorden
- ⇒ Lijst niet-delegeerbare verpleegkundige handelingen is klaar
- ⇒ Lijst delegeerbare verpleegkundige handelingen aan bekwame helpers en andere gezondheidszorgberoepen is klaar

Voorwaarden:

1, verpleegkundigen stellen zorgplan op, bepalen wat kan gedelegeerd worden en aan wie, zorgen voor coördinatie, educatie en opvolging – lees coronawet 6 november 2020

2, Binnen een gestructureerde equipe geldt de regel “bekwaam is bevoegd” voor de delegeerbare verpleegkundige handelingen

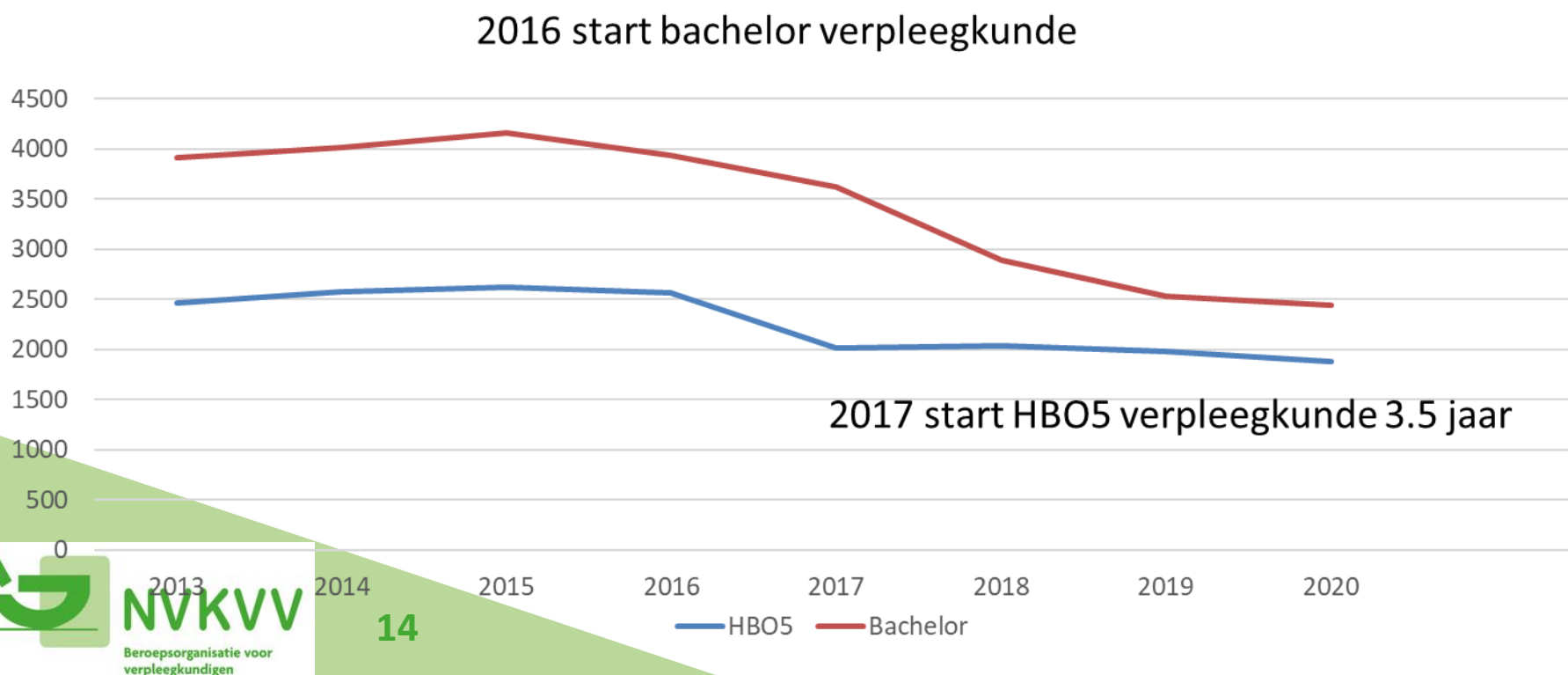
=> Opening voor taak- en functiedifferentiatie binnen een gestructureerde equipe

Oplossingen attractiviteit: 2, functie- en taakdifferentiatie in het werkveld

- ⇒ Blijvend karakter verbreding flexibiliteit aanwerving personeel woonzorgdecreet 2019 en VIA 2021 ‘begeleiders wonen en leven’
- ⇒ Normen niet te strikt maken, maar wel in functie van de noden bewonerspopulatie en aanwezige competenties in een gestructureerde equipe
- ⇒ Nieuw verpleegkundig zorgprofiel HBO5 Vlaams en federaal regeerakkoord
Voldoende differentiatie is nodig.

Effect gebrek aan differentiatie

Instroom eerste jaar verpleegkunde Franstalige
Gemeenschap cijfers aangeleverd 2022

Oplossingen attractiviteit :

3, Basisopleiding

- Versterking functie Vlaamse Zorgambassadeur Candice Dewindt en initiatief ikgaervoor.be - VOPZ
- Herbekijken wettelijke verplichting stage in de ouderenzorg 1ste jaar verpleegkunde – visum zorgkundige
- Stageplaatsen 3de en 4de jaarsstudenten voorbehouden aan hoofdverpleegkundigefuncties in de woonzorgcentra
- Structurele financiering premie bachelor 4dejaars studenten vanuit onderwijs, idem 2020 en 2021

Oplossingen attractiviteit :

4, Specialisatie – ook voor HBO5!

- Herziening beslissing stopzetting financiering BANABA's in 2016 en invoering postgraduaten
- Te enge interpretatie van specialisatie BBT/ BBK. Wat met nutritie, fixatie, wondzorg,...?
- Herinvoering premie verbonden aan BBT/BBK idem wetsvoorstel Minister Vandenbroucke einde 2021
- Inzetten specialisatie - kennis zelfstandige thuisverpleegkundigen, maar zeker ook de diensten voor thuisverpleging. Vergeten in de nota's! Consortium thuisverpleging.
- Inzetten expertise ziekenhuizen vb. infectiepreventie via externe liaisons

Gezamenlijk te ondernemen

- Andere verwachtingen stellen van verpleegkundige functies (HBO5 – bachelor – master)
- Corporatistische houding wegwerken vraagt de nodige inzichten en ervaringen van VPK en werkgevers – o.a. rol van het NVKVV
- Innovatievere arbeidsorganisatie opzetten binnen de WZC – zorgpieken wegwerken - vraag naar extra ondersteuning – beloning voor wie wel differentieert
- Functie- en taakdifferentiatie is geen nieuw gegeven, we merken dat het niet even vlot in alle zorginstellingen geïmplementeerd geraakt

Opleiding zorgkundigen

- Toegang tot visum zorgkundigen verbreden voor andere gezondheidszorgberoepen dan enkel verpleegkundigen door extra te volgen module – Federale werkgroep FRV lopende
- Onderwijspakketten voldoende afgestemd op de noden in het werkveld? Lees huishoudelijke taken. Worden deze niet beter achteraf aangeleerd in functie van de noodzaak door het werkveld?
- Huishoudelijke taken minimaliseren kan leiden tot een reductie van de opleidingsduur => verhoogde instroom en vlotter inzetbaarheid in het werkveld => verminderde opleidingsduur en coaching door

Rapporten 2022

- Advies interfederale taskforce basis opleiding verpleegkunde en specialisatie – maart 2022
- Studie KCE 2019-04 (HSR) Woonzorgcentra: een survey ter ondersteuning van het beleid omtrent personeelsomkadering – mei 2022
- Federale planningscommissie VPK aanbod WZC, Thuis VPK en ziekenhuizen – juni 2022
- Vlaamse taskforce zorgkundigen – einde 2022
- Rapport AUVB normen en kwaliteitszorg in de WZC – indicatoren voor opvolging en aanbevelingen - 2021

Oprechte dank! Leden NVKVV

Veerle COUPEZ

Gerda OKERMAN

Carolien VERHEYEN

Christine DE BOSSCHERE

Mimount EL ABBODI

Maartje WILS

Kenny DE CUYPER

Steven ADAMS

Bram BRUNEEL

Joffrey VERMUNICHT

Patricia DECOSTER

Ann GRYP

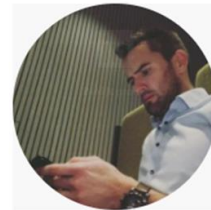
Linde DECLERCK

Céline DELEUZE

Wilfried DE RIJCK

WILLEM HUYST

Emma GHYSELS

Mia VANNUFFELEN

ELISE KELDERMANS

Rudi LOGIST

Els STEEMAN

Rita DE LAAT

Pieter VERGAERT

Bram CLAEYS